

ALIMENTS = MERCADERIES

Necessitem:

Pòster "Aliments = Mercaderies".
Recursos de l'annex.

Secundària

Consideracions per a la realització de l'activitat per part de l'educador/a

Aquesta activitat té dos objectius de treball:

- Ser conscients de com funcionen alguns mecanismes del nostre sistema de producció d'aliments i de com influeix sobre la dificultat de moltes persones per aconseguir aliments, especialment als països més empobrits.
- Denunciar els aspectes que fan de la producció d'aliments una activitat econòmica més orientada a generar beneficis que a satisfer la necessitat i el dret d'alimentar-se de moltes persones.
- Quant a l'alumnat, es treballa la cerca de raonaments lògics davant dels problemes que es plantegen.

Convé que es projecti el pòster perquè tots i totes ho vegin. Si no és així, cal fer-ne còpies per lliurar-les a cadascun dels grups.

Desenvolupament:

1ª Fase: Cerca d'explicacions.

- Dividim la classe en grups de quatre o cinc persones i lliurem a cada grup la taula dels recursos de la primera fase i, si no es projecta-se, una còpia del pòster.
- En la primera part, han de buscar explicacions lògiques a la cadena de reaccions del pòster "Aliments = Mercaderies". Han de treballar-ho en comú en el grup, intentant trobar respostes que resultin raonables i convincents.

2ª Fase: Ampliació d'informació.

- Quan tots els grups han acabat les seves explicacions, se'ls reparteix la informació adjunta dels recursos de la segona fase, de manera que puguin comprovar i completar, dins del grup, la validesa de les explicacions que havien desenvolupat.
- Deixem temps perquè comparin i reflexionin sobre el que han treballat, donant la possibilitat que plantegin preguntes.
- Quan tots els grups han acabat, demanar-los que expliquin per torns, a la resta de la classe, les diferents conseqüències que es veuen en el pòster.

Annex

Recursos primera fase

Aliments = Mercaderies	
Continguts	Elements que componen el sistema de producció d'aliments a nivell mundial. Conseqüències que pot tenir sobre les persones famolenques i la seva capacitat d'accedir a aliments
Pistes per al treball	Analitzeu el pòster i cerqueu una explicació lògica a les fletxes que hi apareixen i que representen les reaccions que es produeixen entre diversos elements de la cadena global de producció d'aliments, els quals, finalment, porten a la seva manca de disponibilitat per a gairebé 800 milions de persones. Aquestes preguntes poden servir-vos de base per a la reflexió : De quina manera afecta la producció d'agrocombustibles a la disponibilitat d'aliments? I l'elevat consum de carn? Quines connexions podem trobar entre l'especulació en les borses amb els preus dels aliments i la fam en el món? De quina manera afecta el malbaratament a la disponibilitat d'aliments? Perquè afecta a les persones amb menys recursos? De totes las "línies de reacció", hi alguna en la qual nosaltres puguem fer alguna cosa per modificar-la?

Recursos segona fase

Fam:

- Hi ha uns 795 milions de persones subalimentades en el món. <http://www.fao.org/3/a-i4646s.pdf>
- La gran majoria de persones que pateixen fam en el món viuen en països en desenvolupament, en els quals el 12,9% de la població presenta desnutrició. L'Àfrica subsahariana és la regió amb major prevalença (percentatge de la població) de fam. Allí, una de cada quatre persones presenta desnutrició. La nutrició deficient és la causa de quasi la meitat (45%) de les morts d'infants menors de cinc anys (3,1 milions cada any). Un de cada sis nens - aproximadament 100 milions - dels països en desenvolupament presenten un pes inferior al normal. <https://es.wfp.org/hambre/datos-del-hambre>

Malbaratament d'aliments:

- Cada segon, 41.200 quilos de menjar són llençats a les escombraries en el món. Això representa un malbaratament alimentari de 1.300 milions de tones d'aliments per any, o sigui, 1/3 de la producció global d'aliments
- Segons la FAO, el malbaratament alimentari és responsable del residu de 3,3 giga tones de gasos d'efecte hivernacle. El menjar produït i no consumit ocupa 1.400 milions d'hectàrees de terres (gairebé el 30% de les terres agrícoles mundials).

Producció d'agrocombustibles:

- Els agrocombustibles són combustibles d'origen biològic que provenen de cultius actuals, en contraposició als combustibles fòssils, que també són combustibles biològics, però provenen de plantes i animals prehistòrics que van romandre enterrats durant milions d'anys.
- Actualment totes les energies renovables juntes proveeixen al voltant del 19% de l'energia mundial. La major part n'està representada per la biomassa tradicional (principalment llenya) i només el 0,8% de l'energia total prové dels agrocombustibles (dades actualitzades l'any 2013).
- La producció mundial de biodiesel va arribar el 2012 a un nivell de 22,5 mil milions de litres. Estats Units n'és el principal productor, seguit d'Argentina, Alemanya, Brasil i França. <http://www.econlink.com.ar/biocombustibles-inversion-mundial-biocombustibles>
- Els agrocombustibles contaminen igual que els combustibles fòssils i redueixen les terres destinades a la cultura d'alimentació. <http://www.bameinfopol.info/PRODUCTION-DE-BIOMBUSTIBLES-Les.html?lang=fr>

- Ja s'estan començant a desenvolupar tecnologies per convertir la fusta en etanol (amb l'ús d'organismes genèticament modificats), per la qual cosa la indústria dels agrocombustibles impulsarà una expansió encara major dels monocultius d'arbres de ràpid creixement, tant en àrees boscoses – augmentant així la desforestació – com en sòls de praderia. Tant la desforestació com el canvi en l'ús de sòls de praderia impliquen l'alliberament del carboni que hi ha emmagatzemat. El balanç net de carboni a les àrees destinades a la producció de agrocombustibles pot ser fins i tot negatiu, augmentant així la concentració de gasos d'efecte hivernacle en l'atmosfera, que és precisament el que es pretenia evitar amb aquest canvi.
http://webs.chasque.net/~rapaluy1/transgenicos/Biocombustible/Amenaza_disfrazada_verde.html
- Al món es produeixen 1.600 litres d'oli de palma cada segon, o sigui, 50,6 milions de tones d'oli de palma per any. Això representa una quarta part de la producció mundial dels olis vegetals. El 87% d'aquesta producció prové d'Indonèsia i Malàisia. A Indonèsia, el 90% dels boscos han desaparegut a causa d'aquest negoci.

Prioritat del bestiar per a carn i llet:

- El consum de carn als països en desenvolupament ha crescut en les últimes dècades en un 5-6% per any; el consum de llet i productes làctics en un 3-4%.
- El sector avícola constitueix el sector alimentari de més gran creixement al món: aquest sector representava un 13% de la producció total de carn en els anys 60 del passat segle i actualment representa un 28 %.
http://webworld.unesco.org/water/wwap/facts_figures/asegurar_suministro_alimentos.shtml
- Segons la FAO, es consumeixen més de 9.075 quilos de carn cada segon al món, o sigui 300 milions de tones l'any.
- Als països desenvolupats, es consumeixen 76 kg/persona a l'any de carn, davant de la mitjana mundial de 43 kg/persona a l'any.
- Al món produïm gairebé 9.300 quilos de carn cada segon. Aquesta producció augmentarà fins a un 50% en 2020. La producció de 1 quilo de carn requereix entre 7 a 10 kg de vegetals (en l'alimentació del bestiar).
<http://www.planetoscope.com/elevage-viande/302-production-mondiale-de-viande.html>
- Més de 770 milions de tones de llet i de productes làctics van ser produïts el 2012 al món. Segons la FAO, el consum de llet i derivats per any és de 234 kg per persona als països desenvolupats, davant dels 69 kg per persona als països en desenvolupament.